

brugeligt Pant, saaledes at altsaa Statskassen overtog Driften af Kogeriet uden dog at være dets Ejer. Dette Forhold har været fortsat i de 15 Aar, som ere gaaede siden 1887. Endnu er Aktieselskabet nominelt Ejer af Kogeriet, medens Staten derimod har Besiddelsen af det. I de forløbne Aar er Driften, som altsaa nu er under Ledelse af Statens Embedsmænd — det er Gubernementet, som har haft det umiddelbare Tilsyn dermed — gaaet op og ned, men i det hele og store er det dog ikke gaaet saa daarligt endda. Der har i disse Aar været et Overskud af omtrent 700,000 Kr., hvormed Gevinsten altsaa har oversteget Tabet, hvilket Beløb er blevet afskrevet paa Statens Tilgodehavende for Renter hos Aktieselskabet. Men det siger sig selv, at i og for sig ligger det ikke for Staten at være Leder af et stort industrielt Foretagende af saa vanskelig Natur, og dertil kommer, at det Forhold, som endnu stadig bestaar mellem St. Croixs Kolonialkasse og Aktionærerne, hvorefter Kolonialkassen garanterer 5 pCts Udbytte af Aktierne, er en meget generende Byrde. Ganske vist har der for Kolonialkassen, da den savner Midler dertil, hidtil ikke været nogen Mulighed for at betale Aktionærerne det garanterede Udbytte. Der blev en Gang i 80erne af en Aktionær gjort Forsøg paa at faa Dom over Kolonialkassen og gøre Eksekution i dens Ejendele; men skønt ganske vist Dommen gik ud paa at anerkende Aktionærens Fordring, hvad der ikke kunde være andet, viste det sig dog uigennemførligt for ham at komme Kolonialkassen til Livs, saa noget Udbytte af denne Retsforfølgning opnaaedes ikke. Alligevel er det ønskeligt at faa denne Garantiforpligtelse ud af Verden. Samtidig med at Staten i 1887 overtog Kogeriet til brugeligt Pant, blev der da ogsaa af den daværende Regering fremsat et Lovforslag, som gik ud paa at bringe dette Forhold mellem Aktionærerne og Kolonialkassen til Afvikling. Forslaget gik ud paa, at Staten skulde indløse Aktierne ved at betale et kontant Beløb af 30 pCt. af deres paalydende Værdi, altsaa en Sum af mellem 400 og 450,000 Kr. Dette Forslag blev forelagt for Folketinget, men fandt ikke Tilslutning. Det blev derefter gentaget i en lang Aarrække af Regeringen indtil Rigsdagssamlingen 1895—96, stadig gaaende ud paa det samme, dog saaledes at der for hvert Aar blev tillagt 4 pCt. Rente af den oprindelige Sum, saaledes at Beløbet senest

— det var i Samlingen 1895—96 — var vokset til ca. 560,000 Kr. Forslaget fandt stadig ikke Tilslutning i Rigsdagen, og siden Samlingen 1895—96 er det ikke blevet fremsat paa ny. Nu, særlig foranlediget ved de Forhandlinger, som siden denne Regerings Tiltræden bleve førte om Afstaaelse af de vestindiske Øer, er det blevet en Opgave for Finansministeren at tage hele dette Forhold op paa ny for at prøve om muligt at bringe en Afslutning derpaa. Saafremt Afstaaelsestraktaten var gaaet i Orden, havde det været nødvendigt for Staten i alt Fald at bringe Ejendomsforholdet til Afvikling. Derfor, da for et Aars Tid siden Traktaten var endelig afsluttet, fandt jeg det rigtigt, at Staten omsider fortsatte den Retsforfølgning, der var begyndt i 1887 over for Aktieselskabet, hvorfor jeg lod det søgges til Betaling af den Sum, det er Statskassen skyldigt. Derom blev der procederet først for Overretten, derpaa for Højesteret, og ved denne blev Statens Fordring og Paastand godkendt, saaledes at Selskabet nu er dømt til at betale Statskassen hele det Beløb, som Staten har laant det, med paaløbne Renter. Staten vil følgelig være i Stand til, naar som helst den ønsker det, at lade Sukkerkogeriet stille til Auktion, og hvis den Sum, der indkommer ved Salget, ikke er i Stand til at dække Statens Tilgodehavende, hvilket siger sig selv, at den ikke paa lang Tid vil kunne, kan Staten lade sig Kogeriet udlægge til Ejendom. Paa denne Maade er Staten altsaa i Stand til at bringe Ejendomsforholdet til en endelig Løsning, saaledes at Staten i Stedet for at være Pant-haver, der har Brugen af Ejendommen, i Fremtiden bliver dens Ejer. Men inden jeg vilde gribe til denne Udvej, hvorved dog kun den ene Side af Forholdet kan bringes til Afvikling, nemlig det rent formelle Ejendomsforhold, medens der derimod ikke vilde opnaas nogen Ordning af Forholdet mellem Aktionærerne og Statskassen, et Forhold, som det er af ikke mindre Vigtighed at faa afviklet, fandt jeg det rigtigt at forsøge, om der ikke kunde opnaas en mindelig Forstaaelse med Aktionærerne om en Ordning, der bragte hele Mellemværendet ud af Verden. I dette Øjemed har jeg ikke fundet det tjenligt at genoptage den Tanke, som laa til Grund for det tidligere Forslag, nemlig at Staten skulde udbetale et kontant Beløb til Aktionærerne for at udløse dem. Hvis man vilde gaa ud fra den samme Beregning, der laa til Grund for det tidligere Forslag,